

УДК 373.3.015.31:82-343

Змішане навчання в умовах інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти

Алла КОБИСЯ,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, ORCID ID 0000-0001-5075-7747,

Володимир КОБИСЯ,

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, ORCID ID 0000-0001-8865-2916

У статті розглянуто технологію змішаного навчання в умовах інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти. Проаналізовано сутність і структуру інформаційно-освітнього середовища, охарактеризовано можливості змішаного навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці майбутніх педагогів. Обґрунтовано можливість застосування комп'ютерних технологій для формування професійної компетентності майбутніх педагогічних працівників під час вивчення загальнопрофесійних навчальних дисциплін на основі інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти.

Ключові слова: змішане навчання, інформаційно-освітнє середовище, професійна компетентність.

Постановка проблеми. Модернізація вітчизняної системи освіти потребує перегляду вимог щодо підготовки висококваліфікованих фахівців, результатів навчання у всіх галузях освіти, а також щодо педагога, його професійної компетентності та мобільності. Передусім це стосується готовності сучасного педагога до інноваційної діяльності, що передбачає:

- здатність до володіння новими технологіями у певній галузі, значне збільшення рівня самостійності та прийняття рішень;
- мобільність здобутої освіти, адаптованість до нових вимог ринку праці;
- підвищення фундаментальності освіти в умовах постійного зростання наукоємних технологій, автоматизації виробничих процесів тощо;
- оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями у професійній діяльності.

У зв'язку з цим швидко змінюється зміст, характеру професійної діяльності на основі впровадження нових педагогічних технологій вимагає нового рівня кваліфікації педагога, основи якої набуваються у закладах вищої освіти.

Отже, традиційна система освіти нині не здатна забезпечити досягнення нових освітніх результатів. Потрібні нові підходи, засоби та педагогічні технології, що сприяли б якісній підготовці фахівців.

Головною проблемою впровадження інноваційних форм навчання є вибір оптимального співвідношення найкращих традицій освітньої системи, сучасних педагогічних інновацій та інструментарію інформаційно-комунікаційних технологій. Як засвідчує практика і результати досліджень, нині спостерігається тенденція до змішаного навчання (blended learning), як процесу, що забезпечує комфортне інформаційно-освітнє середовище, систему комунікацій, що надають всю необхідну навчальну інформацію.

У сучасних умовах змішана форма навчання набуває широкого розвитку на всіх рівнях вітчизняної освіти. Вона надає можливість індивідуалізувати процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається, в основному, за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Аналіз актуальних наукових досліджень і публікацій. Дослідження цієї проблеми знайшло відображення у працях багатьох науковців. Зокрема, теоретичні, практичні й соціальні аспекти електронного навчання проаналізовано у працях вітчизняних

науковців П. Дмитренка, В. Кухаренка, В. Олійника, О. Самойленка, С. Пасічника. Упровадження дистанційних освітніх технологій у підготовку студентів гуманітарних, військово-технічних та інженерних спеціальностей вивчали Н. Жевакіна, В. Лукін, В. Олексенко. Досвід здійснення навчального процесу дистанційно у зарубіжній вищій школі розглядали О. Овчарук та Б. Шуневич. Питання застосування технологій змішаного навчання у підвищенні кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування висвітлено у дослідженнях С. Верби, С. Білорусова, В. Карпука та ін.

Освітнє середовище є об'єктом досліджень вітчизняних науковців (В. Артеменко, М. Глибовець, Д. Гломозда, В. Гриценко, М. Жук, А. Карпа, А. Колгатин, О. Кузьмінська, Н. Морзе, Л. Петренко, О. Полотай, С. Тищенко, В. Шабаніц та ін.). Результати дослідження проблеми розвитку освітнього середовища навчального закладу відображено в монографіях за редакцією Р. Гуревича, Л. Панченко, окремих публікаціях О. Кравчини та інших відомих науковців.

Мета статті – розглянути методику використання інформаційно-освітнього середовища навчального закладу для організації змішаного навчання студентів у закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. У сучасних дослідженнях «освітнє середовище» розглядають у двох значеннях – широкому і вузькому. Причому, поняття «освітнє середовище» вивчають із позицій системного підходу як об'єкт освітньої системи у зв'язку із загальними та спеціальними завданнями її розвитку.

У широкому значенні поняття «освітнє середовище» розглядають як підсистему соціокультурного середовища, сукупність фактів, що історично склалися, обставин, ситуацій, спеціально організованих педагогічних умов розвитку особистості [1].

Дослідник Т. Менг вважає, що освітнє середовище – це багатовимірне соціально-педагогічне явище, яке з різними комунікативними механізмами становить єдине ціле і ситуативно впливає на розвиток ціннісних орієнтацій особистості, відносин та способів поведінки, що актуалізуються у процесах засвоєння та поширення соціокультурних цінностей [2, с. 45].

Відповідно до соціально-психологічного підходу освітнє середовище визначають як умову досвіду конструювання соціальних сенсів людиною у процесі її взаємодії із зовнішнім світом. Освітнє середовище становить діалектичну єдність своїх просторово-наочних і соціальних компонентів, які взаємообумовлені і пов'язані між собою. Отже, у вузькому значенні розуміння поняття «освітнє середовище» спостерігаємо двосторонній процес: вплив умов освіти на того, хто навчається; вплив того, хто навчається на умови, в яких здійснюється освітній процес. Другий вплив додає освітньому процесу особистісно зорієнтованого характеру завдяки долученню важливих для людини знань і використання комфортних технологій навчання [3].

Аналіз підходів до розроблення структури освітнього середовища у праці «Образовательная среда: от моделирования к проектированию» здійснив В. Ясвін [4, с. 125–138]. Він звернув увагу на моделі структури освітнього середовища у Г. Ковальова і Є. Клімова. У моделі Г. Ковальова освітнє середовище складається з фізичного довілля, людських факторів і програми навчання. Фізичним довіллям учений вважає будівельно-архітектурні особливості навчального закладу; людськими факторами – просторову і соціальну густину середовища суб'єктів навчально-виховного процесу, особистісні характеристики та успішність учнів, статево-вікові та національні особливості учнівського і педагогічного колективів; до програм навчання – структуру, стиль викладання, характер соціально-психологічного контролю, форми навчання, зміст освітніх програм. У подальших моделях освітнього середовища компоненти, які виділив Г. Ковальов, уточнюють, деталізують або виділяють додатковий компонент (компоненти) на основі науково обґрунтованих зв'язків між елементами освітнього середовища.

У результаті теоретичного аналізу психолого-педагогічних досліджень освітнього середовища можна зробити висновок про наявність декількох сучасних моделей освітнього середовища:

- еколого-особистісна модель (В. Ясвін);
- комунікативно-орієнтована модель (В. Рубцов);
- антрополого-психологічна модель (В. Слободчиков);
- психодидактична модель (В. Лебедева, В. Орлов);
- екопсихологічна модель (В. Панов).

Зазначимо, що структура освітнього середовища в цих моделях має як спільні, так і відмінні риси. Спільним є виокремлення в структурі освітнього середовища матеріальних ресурсів і психологічних особливостей взаємин суб'єктів освітнього процесу. Відмінності зумовлено різними методологічними підходами авторів до створення моделі освітнього середовища, що відобразилося на виділенні різних характеристик суб'єктів середовища та їх діяльності, яка відбувається в освітньому середовищі.

Аналіз наявних визначень дає змогу зробити висновок про те, що цей феномен трактують у трьох основних напрямках: системному; як частину інформаційного простору; як інформаційну інфраструктуру освітнього процесу.

Основною метою освітнього середовища навчального закладу є: сприяння формуванню мотивації людини до саморозвитку, самоосвіти шляхом надання необхідних інформаційних ресурсів та забезпечення відкритого і повноцінного доступу до інформації.

Технічно інформаційно-освітнє середовище вибудовують за допомогою інтеграції інформації на традиційних і електронних носіях, комп'ютерно-телекомунікаційних технологіях взаємодії, віртуальних бібліотек, розподілених баз даних,

навчально-методичних комплексів і розширеного апарату дидактики [5, с. 163].

Сучасне інформаційно-освітнє середовище повинно мати засоби передавання даних, інформаційних ресурсів, протоколів взаємодії, апаратно-програмного та організаційно-методичного забезпечення та орієнтувати на задоволення освітніх потреб користувачів [5, с. 175].

За структурою інформаційно-освітнє середовище закладу вищої освіти має нелінійну будову та складається з таких основних рівнів: інформаційні ресурси і електронний банк нормативної, навчальної і програмної документації; інформаційно-освітні середовища підструктур; предметні та індивідуальні (локальні) інформаційно-освітні середовища. Зв'язки між суб'єктами локальних освітніх середовищ забезпечують інтеграцію та розвиток інформаційно-освітнього середовища [6, с. 35].

Інформаційно-освітнє середовище закладу вищої освіти виконує такі основні функції: оперативне передавання початкової інформації суб'єктам навчання; здійснення комунікативної функції між усіма учасниками освітнього процесу; надання комфортних умов для самостійної роботи [7, с. 53].

У структурі інформаційно-освітнього середовища можна виділити такі компоненти: інформація загального характеру; інформація, пов'язана з навчанням студентів; інформація, призначена для викладачів і організаторів.

За визначенням вітчизняних дослідників А. Стрюка, Ю. Триуса, В. Кухаренка, змішане навчання – це цілеспрямований процес здобування знань, набуття вмій та навичок в умовах інтеграції аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності суб'єктів освітнього процесу на основі впровадження і взаємного доповнення технологій традиційного, електронного, дистанційного та мобільного навчання за наявності самоконтролю студента за часом, місцем, маршрутами та темпом навчання [8, с. 86].

Змішане навчання охоплює такі елементи:

– аудиторну й позааудиторну самостійну роботу студента з використанням системи управління навчанням (LMS) – інформаційної системи, що використовується для створення, збирання, збереження і передавання контенту;

– широкий вибір навчально-методичних матеріалів;

– інтерактивність;

– контроль самостійної роботи студента;

– гнучка система оцінювання досягнень студентів.

Практична реорганізація моделей змішаного навчання як інструменту вдосконалення сучасної освіти передбачає створення нових педагогічних методик, що базуються на інтеграції традиційних підходів до організації навчального процесу.

У змішаному навчанні значну частину традиційного навчального часу замінено онлайн навчальною діяльністю. Онлайн діяльність може охоплювати, серед іншого, посилення на ресурси

і завантаження текстів та матеріалів, управління онлайн вікторинами і полегшення подання завдань на самостійну роботу.

Отже, змішане навчання розуміють як поєднання формальних засобів навчання (роботи в аудиторіях, вивчення теоретичного матеріалу) та інноваційних (електронних) форм навчання (обговорення за допомогою електронної пошти, Інтернет-конференції, спільної роботи в телекомунікаційному навчальному проекті, створення блог-квестів тощо), а також неперервним удосконалюванням методів навчання, професійних знань викладачів. Змішана форма навчання органічно поєднує в собі як денні, так і дистанційні форми навчання [9].

Реалізацію змішаного навчання як інструменту модернізації сучасної освіти вбачаємо у створенні нових педагогічних методик, заснованих на інтеграції традиційних підходів до організації навчального процесу. У такому педагогічному процесі здійснюється безпосереднє передавання знань і технологій електронного навчання. При цьому, як зазначає К. Кун, метою змішаного навчання є прагнення об'єднати переваги традиційного і електронного навчання, що здійснюється за підтримки освітніх ресурсів, у такий спосіб, щоб виключити недоліки обох форм навчання [10].

Реалізація моделі змішаного навчання дасть змогу:

– розширити освітні можливості студентів за рахунок доступності та гнучкої системи освіти, врахування індивідуальних освітніх потреб студентів, а також темпу і ритму засвоєння навчального матеріалу;

– стимулювати формування суб'єктивної позиції студентів: підвищення їхньої мотивації, самостійності, соціальної активності, зокрема, в процесі засвоєння навчального матеріалу, рефлексії та самоаналізу і, як результат, підвищення ефективності навчального процесу в цілому;

– трансформувати стиль педагога: перейти від трансляції знань до інтерактивної взаємодії зі студентами, що сприяє конструюванню власних знань;

– персоналізувати навчальний процес: студент самостійно визначає цілі, способи досягнення, враховуючи свої освітні потреби, інтереси та здібності, а викладач є помічником студента [11].

Здебільшого сучасні студенти технічно і психологічно готові до використання мобільних пристроїв у змішаній моделі навчання. Необхідно розглядати нові можливості для підвищення ефективності навчального процесу. Розв'язання цього питання потребує організаційних зусиль керівників системи освіти, дослідницької та методичної роботи науковців і викладачів щодо розроблення стратегій, форм і методів здійснення змішаного навчання у закладах вищої освіти, а також використання сучасних пристроїв у цьому процесі.

Отже, *змішана модель навчання* – це модель використання розподілених інформаційно-освітніх ресурсів у стаціонарному навчанні із застосуванням

Рис. 1. Головна сторінка інформаційно-освітнього середовища кафедри

елементів асинхронного й синхронного дистанційного навчання. Практикується як елемент стаціонарного навчання під час проведення аудиторних занять і в самостійній роботі студентів. З огляду на це, змішане навчання успадковує в собі елементи дистанційного навчання, але водночас виключає його недоліки.

Саме таку роль навчання впроваджують у свою професійну діяльність викладачі кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Для технічного забезпечення змішаної моделі навчання ми застосуємо сучасну комп'ютерну та організаційну техніку (веб-камери, інтерактивні дошки, плазмові панелі, системи керування комп'ютерним кабінетом тощо).

Інформаційно-освітнє середовище організовано на базі навчального порталу кафедри, який розміщено на виділеному сервері. Загальний обсяг інформації порталу становить понад 500 Гб. Доступ до інформаційного освітнього порталу здійснюється як з головного сайту університету (розділ Інститут та факультети), так і шляхом прямого переходу на портал кафедри за адресою ito.vspu.net.

Головна сторінка порталу кафедри відображає усі аспекти освітньої, методичної, науково-дослідної роботи кафедри (рис. 1).

Крім цього, для організації самостійної роботи студентів створено бібліотеку педагогічних програмних засобів, до якої належать навчальні та довідкові матеріали із загальноосвітніх та професійно-теоретичних дисциплін, які розповсюджують на

дисках. Інформацію представлено у формі сайту та дискової медіатеки.

На порталі кафедри в електронному вигляді розміщено електронні педагогічні програмні засоби (навчальні посібники, методичні рекомендації тощо), розроблені викладачами кафедри впродовж останніх десяти років. Обов'язковою умовою функціонування порталу є розроблення та використання єдиної системи навігації в цьому просторі. Навчальний контент інформаційно-освітнього порталу кафедри реалізовано у вигляді електронних навчально-методичних комплексів, які структуровано за навчальними роками та освітньо-кваліфікаційними рівнями.

Електронний навчально-методичний комплекс (ЕНМК) – це інформаційний освітній ресурс, який використовують з метою викладу структурованого навчального матеріалу дисципліни, забезпечення поточного контролю, проміжної атестації, а також управління пізнавальною діяльністю студентів під час

реалізації освітніх програм ЗВО. Основна мета створення ЕНМК – надати студентам повний комплекс навчально-методичних матеріалів для здійснення самостійного індивідуального вивчення навчальної дисципліни. ЕНМК призначено для вивчення навчальних дисциплін в повному обсязі відповідної навчальної діяльності: одержання інформації, практичні заняття, контроль знань студентів та ін.

Технічно кожний електронний навчально-методичний комплекс розроблено у вигляді окремого веб-сайту. Для створення таких програмних продуктів ми використовуємо різне програмне забезпечення, у тому числі Microsoft Office SharePoint Designer (SPD), яке з весни 2009 року є безкоштовним і вільно розповсюджується компанією Microsoft.

Для прикладу розглянемо електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Комп'ютерні технології в навчальному процесі», який у порівнянні зі звичайними поліграфічними аналогами є сучасним багатофункціональним засобом навчання і надає ширші можливості для організації навчального процесу. Головну сторінку сайту розроблено на основі вбудованого шаблону у вигляді фреймової структури (рис. 2). Основною інформаційною складовою ЕНМК є розділ «Навчальні матеріали», який охоплює теоретичний матеріал, лабораторні роботи й мультимедійні матеріали.

Сторінку «Теоретичний матеріал» розроблено у вигляді авторського електронного посібника з максимальною функціональною панеллю інструментів,

Рис. 2. Головна сторінка ЕНМК

що дає змогу працювати з нею за допомогою будь-яких мобільних гаджетів (ноутбуків, смартфонів, мобільних телефонів, графічних планшетів тощо), які активно використовують сучасні студенти у повсякденному житті, що збільшує можливості розповсюдження і опрацювання навчального матеріалу.

Текст кожної з лекцій містить крім текстового матеріалу схеми, малюнки, моделі, відеоматеріали у формі скрінкастів, перелік літератури з даного питання тощо. Для візуалізації та підвищення рівня запам'ятовування навчального матеріалу він супроводжується мультимедійними навчальними презентаціями, які містять структуровану інформацію з використанням візуальних елементів (інтерактивні схеми, об'єкти Смарт-Арт, діаграми, графіки, а також карти знань тощо). Презентації розроблено з використанням тригерів, тому дають змогу лекторові у зручній формі керувати процесом демонстрації навчального матеріалу на інтерактивних мультимедійних дошках, якими обладнано навчальні аудиторії.

Лабораторні роботи розроблено у форматі електронної книги для самостійного опрацювання за допомогою будь-яких засобів, у форматі pdf для спрощення процесу друкування та читання за допомогою персонального комп'ютера. Текст кожної лабораторної роботи містить детальні інструкційні карти для виконання поставленого практичного завдання, які максимально візуалізовані та доповнені скрінкастами, розміщеними на сайті соціального сервісу Youtube.

Для методичного забезпечення самостійної роботи студентів електронний навчально-методичний комплекс охоплює теоретичний матеріал, інструкції до виконання практичних робіт, відеоматеріали (скрінкасти) і засоби для контролю знань.

Подання навчального матеріалу відбувається в активно-дієвій формі. Під час прослуховування скрінкасту користувач сприймає аудіозапис пояснення матеріалу та виконує запропоновані дії з відповідним програмним забезпеченням. Відеоматеріали створено за допомогою програмного забезпечення для запису відеопотоку з екрану монітора.

Матеріали для самостійної роботи розроблено та структуровано так, щоб студент мав змогу вільно виконувати завдання за власною траєкторією. Вони містять значну кількість запитань, завдань, інструкцій та зразків виконання тощо. У розділі «Роботи студентів» відображено посилання на роботи, виконані студентами під час вивчення навчального матеріалу.

Важливим питанням впровадження елементів змішаного навчання в освітній процес є забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та студентом. З цієї метою використовуються вебінари, теле та відеотелеконференції, чати та ICQ, засоби IP-телефонії (наприклад, Skype, ooVoo), електронна пошта, форуми та блоги тощо. Ці засоби може бути використано як для індивідуальних, так і групових консультацій, спільної роботи, обговорень, презентацій і захисту проектів.

Результати самостійної роботи студентів може бути представлено в різних формах, залежно від завдань вивчення навчальної дисципліни. Зокрема, під час вивчення дисциплін «Інформаційно-комунікаційні технології в наукових дослідженнях», «Основи проектних технологій» студенти розробляють проекти за технологіями веб-квестів та блог-квестів, які під'єднано до електронних навчально-методичних комплексів дисциплін. Це нові технології проектної діяльності, які дають змогу реалізувати колективну роботу. Кожен студент розробляє свій власний проект, який містить значну кількість

інтерактивних дидактичних матеріалів (кросвордів, ігор, тестів тощо), інтерактивних онлайн опитувальників, карт знань, мультимедійних презентацій, інструкцій тощо.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, змішаний підхід до навчання є найактуальнішою освітньою технологією сьогодення, оскільки характеризується гнучкістю і зручністю електронного навчання та перевагами традиційної систем навчання. Серед сучасних підходів до навчання він є провідним, тому що це цілеспрямований процес здобуття знань, набуття вмій і навичок в умовах інтеграції аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності суб'єктів освітнього процесу на основі впровадження і взаємного доповнення технологій традиційного, електронного, дистанційного та мобільного навчання за наявності самоконтролю студента за часом, місцем, маршрутами й темпом навчання. У більшості ЗВО організують змішане навчання як засвоєння певних курсів.

Змішане навчання постійно розвивають, воно спрямоване на підтримку особистісно-орієнтованого навчання, що, безперечно, дає змогу розглядати його як затребувану технологію змін і трансформацій.

Список використаних джерел

1. Педагогика в современных информационно-образовательных средах. URL: <http://www.gde.net.ru/bibl/education/Communications/5.1.html>.
2. Менг Т. В. Педагогические условия построения образовательной среды вуза: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. СПб.: Север, 1999. 170 с.
3. Мануйлов Ю. С. Соотношение понятий пространство и среды в контексте управленческой практики. URL: <http://new.niro.nnov.ru/?id=1971>
4. Ясвин В. А. Образовательная среда от моделирования к проектированию. Москва: Смысл, 2001. 366 с.

5. Солдаткин В. И. Создание информационно-образовательной среды открытого образования Российской Федерации. *Новые информационные технологии в социально-гуманитарных науках и образовании: современное состояние, проблемы, перспективы развития*. Москва: Логос, 2003. С. 161–179.

6. Kobysia V. M. Kobysia A. P. The implementation of blended learning using Google Cloud Platform. III International Scientific and Practical Conference «The Top Actual Researches in Modern Science» (July 31, 2017, Ajman, UAE). №8(24), Vol.1, August 2017. Publishing office ROSTranse Trade FZC company – Ajman – United Arab Emirates, 2017. pp. 33–36.

7. Кобися А. П. Мультимедійне середовище навчання студентів у педагогічних закладах вищої освіти. Open Access Peer-reviewed Journal «Science Review». 3(10), March 2018. Vol.6. Warsaw, Poland: RS Global Sp. z O.O., Scientific Educational Center. P. 51–55.

8. Кухаренко В. М. Теорія та практика змішаного навчання: монографія. Харків: НТУ ХПІ, 2016. 284 с.

9. Боремчук Л. І. Дистанційне навчання як педагогічна технологія. URL: <http://intkonf.org/boremchuk-li-distantsiyne-navchannya-yak-pedagogina-tehnologiya>.

10. Варзар Т. М. Дистанційна освіта в сучасній освітній діяльності. URL: <http://rius.kiev.ua/institute.html>

11. Овчарук О. В. Концептуальні підходи до застосування технологій відкритої освіти та дистанційного навчання у зарубіжних країнах та їх роль у процесах модернізації освіти. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/06oovemp.html>

A. KOBYSIA, V. KOBYSIA

Blended learning in the conditions of informational-educational environment of a higher education institution

Abstract. The article describes the system of blended learning, describes its essence, advantages and disadvantages in comparison with traditional and electronic learning, describes the concept, structure and basic elements of the educational environment of the educational institution. On the example of the educational portal of the Department of Innovation and Information Technologies in the education of the Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, the structure and components of the educational environment are described and the possibilities of the implementation of blended learning on the basis of the information educational environment of the institution of higher education are described.

As one of the main elements of the educational block of the informational educational environment, the electronic educational-methodical complex of discipline is considered, its structure is characterized, the content of the complex is described in detail and possibilities of its use in the implementation of blended learning of future teachers.

The feedback system in the blended learning, which is carried out through the use of modern communication technologies with the use of social networks and special software, is also characterized.

Keywords: *blended learning, informational educational environment, electronic learning, electronic educational-methodical complex.*

References

1. Pedagogika v sovremennykh informatsionno-obrazovatel'nykh sredakh [Pedagogy in the modern information and educational environments, available at]. URL:<http://www.gdenet.ru/bibl/education/Communications/5.1.html> [in Russian].

2. Meng, T. V. (1999). Pedagogicheskiye usloviya postroyeniya obrazovatel'noy sredy vuza [Pedagogical conditions of the university educational environment creation]: dis. ... cand. ped. of science: 13.00.01. SPb.: Sever, 170 p. [in Russian].

3. Manuylov, Yu. S. Sootnosheniye ponyatiy prostranstvo i sreda v kontekste upravlencheskoy praktiki URL: <http://new.niro.nnov.ru/?id=1971>. [in Russian].

4. Yasvin, V. A. (2001). Obrazovatel'naya sreda ot modelirovaniya k proyektirovaniyu [Educational environment from modeling to design]. M.: Smusl, 366 p. [in Russian].

5. Soldatkin, V. I. (2003). Sozdaniye informatsionno-obrazovatel'noy sredy otkrytogo obrazovaniya Rossiyskoy Federatsii [Creating an information and educational environment for open education in the Russian Federation]. New information technologies in the social and human sciences and education: current state, problems and development prospects. M.: Logos, P. 161–179. [in Russian].

6. Kobysia, V. (2017). The implementation of blended learning using Google Cloud Platform. III International Scientific and Practical Conference «The Top Actual Researches in Modern Science» (July 31, 2017, Ajman, UAE). №8(24), Vol.1, August 2017. Publishing office ROSTranse Trade FZC company – Ajman – United Arab Emirates, pp. 33–36. [in English].

7. Kobysya, A. P. (2018). Mulykhnarne seredovyshe navchannya studentiv u pedahohichnykh zakladakh vyshchoyi osvity [Multicloud learning environment for students in tertiary education institutions]. Open Access Peer-reviewed Journal «Science Review». 3(10), March 2018. Vol.6. Warsaw, Poland: RS Global Sp. z O.O., Scientific Educational Center. С. 51–55. [in Ukrainian].

8. Kukharenko, V. M. (2016). Teoriya ta praktyka zmishanoho navchannya [Theory and practice of mixed learning]: monohrafiya. Kharkiv: Miskdruk, NTU KhPI, 284 p. [in Ukrainian].

9. Boremchuk L. I. Dystantsiye navchannya yak pedahohichna tekhnolohiya URL: <http://intkonf.org/boremchuk-li-dystantsiye-navchannya-yak-pedagogina-tehnologiya>. [in Ukrainian].

10. Varzar T. M. Dystantsiyna osvita v suchasniy osvityniy diyalnosti. URL: <http://rius.kiev.ua/institute.html>. [in Ukrainian].

11. Ovcharuk, O. V. Kontseptualni pidkhody do zas-tosuvannya tekhnolohiy vidkrytoyi osvity ta dystantsiynoho navchannya u zarubizhnykh krayinakh ta yikh rol u protsesakh modernizatsiyi osvity. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/06oovemp.html>. [in Ukrainian].

ПОДІЇ, ЗАХОДИ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Свято народного слова

Щоб бути натхненим, треба мати крила. У кожного вони свої, як писала Ліна Костенко:

У кого – з вірності у коханні.

У кого – з вічного поривання.

У кого – з щирості до роботи.

На звітній конференції за матеріалами діалектологічної практики «Жива минувшина», яка відбулася 16 листопада 2018 р. на факультеті філології й журналістики імені Михайла Стельмаха, зібралися ті, крилами яких є саме щирість до роботи.

Свято народного слова організували студенти-філологи груп ЗАУ, ЗУФ під керівництвом доцента І. В. Гороф'янюк. Учасники конференції – студенти-філологи II курсу, які наступного року проходять діалектологічну практику, учні 11 класу Вінницької ЗОШ №32, а також 92-річна Дрозд Ганна Лівонівна, мешканка села Могилівка Жмеринського району Вінницької області, яка приїхала на конференцію (для участі в майстер-класі з інформатором), щоб поділитися життєвим досвідом зі студентською молоддю. Родзинками конференції стали презентація Словника фразеологізмів говірки одного села, а також пригощання гостей чаєм із цвіту столітньої липи, яким щедро поділилися з нашими студентами в польовій експедиції буковинці.

Цьогоріч студенти-філологи III курсу попрацювали на практиці дуже натхненно: опитали чимало інформаторів, зробили аудіо- та відеозаписи автентичного говіркового мовлення подолян, волинян, поліщуків, майстерно розшифрували і транскрибували записи. А головне – переконалися, що світ діалектної мови колоритний і багатоголосий, дзвінкий і журливий, у ньому слів, як зірниць на небі, як позьомок на лісовій галявині, як гниличок під дикорослою грушею, як пашні на щедрих подільських ланах. Це з одного боку, а з другого, технічний прогрес сягнув сільської глибинки – і постала нова загроза: за роки незалежності з мапи України зникло близько тисячі сіл. Саме тому записати і вивчити мовлення наших бабусь і дідусів, рідних і близьких – наш спільний обов'язок і велика честь! Адже цим ми долучаємося до збереження й упорядкування найвищого і незнищеного національного продукту – нашої мови! Така праця не на роки, а на століття! Це послання у вічність!

І. В. ГОРОФ'ЯНЮК